

T.C. Resmî Gazete

Başbakanlık

Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne Yayınlanır

27 Nisan 2018
CUMA

Sayı : 30404
Mükerrer

YARGI BÖLÜMÜ

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARLARI

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No : 303

- K A R A R -

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 47. maddesinin dördüncü fıkrasında; seçmen kütüklerinin seçimlere katılma yeterliliğini taşıyan siyasi partilerin genel merkezlerince veya yetkilendirilmiş il veya ilçe başkanlarınca istenildiğinde; Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen giderin maliye veznesine yatırılmak ve makbuzu ibraz edilmek koşuluyla, bir seçim döneminde iki defadan fazla olmamak üzere ilçe seçim kurulu başkanınca bilgisayar ortamında veya liste düzeyinde imza karşılığı yetkili kişiye verileceği öngörülmüştür.

Bu nedenle, 298 sayılı Kanun'un 47. maddesine göre, siyasi partilerce istenen seçmen kütüklerinin verilmesinde yapılacak uygulamanın ana kurallarının belirlenmesi amacıyla hazırlanan karar taslağı Kurulumuza sunulmuş olmakla konu incelenecek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

298 sayılı Kanun'un 47. maddesinin dördüncü fıkrasında; seçmen kütüklerinin seçimlere katılma yeterliliğini taşıyan siyasi partilerin genel merkezlerince veya yetkilendirilmiş il veya ilçe başkanlarınca istenildiğinde; Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen giderin maliye veznesine yatırılmak ve makbuzu ibraz edilmek koşuluyla, bir seçim döneminde iki defadan fazla olmamak üzere ilçe seçim kurulu başkanınca bilgisayar ortamında veya liste düzeyinde imza karşılığı yetkili kişiye verileceği öngörülmüştür.

Bu Kanun maddesinde belirlenen kuralların açıklığa kavuşturulması ve kanun hükümlerinin uygulanmasında birlikteliğin sağlanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Seçmen kütüğü verilebilecek olan siyasi partilerin, seçimlere katılabilme yeterliliğine sahip olmaları gerekir. Yüksek Seçim Kurulunun 22/04/2018 tarih ve 2018/264 sayılı ve 25/04/2018 tarihli, 2018/287 sayılı kararlarıyla seçimlere katılma yeterliliğini taşıyan siyasi partiler belirlenmiş ve 298 sayılı Kanun'un 47. maddesine göre seçmen kütüklerinin verilebileceği siyasi partilerin (alfabetik sıralamaya göre); 1- Adalet ve Kalkınma Partisi, 2- Bağımsız Türkiye Partisi, 3- Büyük Birlik Partisi, 4- Cumhuriyet Halk Partisi, 5- Demokrat Parti, 6- Halkların Demokratik Partisi, 7- Hür Dava Partisi 8- İyi Parti, 9- Milliyetçi Hareket Partisi, 10- Saadet Partisi, 11- Vatan Partisi olduğu saptanmıştır.

298 sayılı Kanun'un 47. maddesinde sözü edilen seçim dönemi kavramından; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 101. maddesi ile aynı konuya ilişkin 6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu'nun 3. maddesinde yer alan beş yıllık, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 77. maddesi ile 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun konuya ilişkin 6. maddesinde yer alan beş yıllık ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127. maddesi ile 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun aynı konuya ilişkin 8. maddesinde yer alan beş yıllık dönemlerin anlaşılması gerekmektedir.

Ayrıca, Yüksek Seçim Kurulu ile ilçe seçim kurullarından bir seçim döneminde seçmen kütüğü isteyebilecek siyasi parti temsilcilerinin genel merkez yetkilileri olduğuna, ancak siyasi parti genel merkezlerince yetkilendirilmeleri koşulu ile siyasi parti il başkanları ile ilçe başkanlarının da kendi il ve ilçelerine ilişkin istemde bulunabilecekleri ve bu istemlerinin ikiden fazla olamayacağı anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, Kanunda yer alan diğer bir husus ise, verilecek olan seçmen kütüğü örneğine ilişkin bedelin her seçmen için saptanmasına ve ödeme şekli ile ödeme yerinin belirlenmesine,

Seçmen kütüğü örneklerinin verilebilmesi için ilçe seçim kurulunca hesaplanan bedelin maliye veznesine ödenmesi ve alındı makbuzu aslının ilçe seçim kuruluna ibraz edilmesine

karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

1- 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 47. maddesi ile 14. maddesinin on birinci bendi ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 36. maddesine göre, seçmen kütüklerinin verilebileceği siyasi partilerin, Yüksek Seçim Kurulunun 22/02/2018 tarih ve 2018/264 sayılı ve 25/04/2018 tarihli, 2018/287 sayılı kararlarıyla belirlenen;

- 1- Adalet ve Kalkınma Partisi,
- 2- Bağımsız Türkiye Partisi,
- 3- Büyük Birlik Partisi,
- 4- Cumhuriyet Halk Partisi,
- 5- Demokrat Parti,
- 6- Halkların Demokratik Partisi,
- 7- Hür Dava Partisi,
- 8- İyi Parti,
- 9- Milliyetçi Hareket Partisi,
- 10- Saadet Partisi,
- 11- Vatan Partisi

olduğunun tespiti ve ilânına,

2- 298 sayılı Kanun'un 47. maddesinde sözü edilen seçim dönemi kavramından; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 101. maddesi ile aynı konuya ilişkin 6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu'nun 3. maddesinde yer alan beş yıllık, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 77. maddesi ile 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun konuya ilişkin 6. maddesinde yer alan beş yıllık ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127. maddesi ile 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun aynı konuya ilişkin 8. maddesinde yer alan beş yıllık dönemlerin anlaşılması gerektiğine,

3- Seçmen kütüğü örneği istemeye siyasi parti genclerinin yetkili olduğuna, ancak yetki verilmesi koşuluyla il ve ilçe başkanlarının da kendi seçim çevreleriyle ilgili istemde bulunabileceklerine,

4- 298 sayılı Kanun'un 47. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, seçmen kütüğü örneği istemlerinin bir seçim döneminde ikiden fazla olamayacağına,

5- Kâğıt ortamında verilecek seçmen kütüğü örneklerinin gideri karşılığı ödenecek bedelin, 2018 yılı için her seçmen başına altı kuruş olarak tespitine ve bu bedelin maliye veznesine yatırılmasına, bunlara ait fotokopi masrafının seçim ödeneğinden karşılanmasına,

6- Seçmen kütüğü örneği verilmesi istemlerinin elektronik ortamda karşılanabileceğine ancak elektronik ortamda istenen seçmen kütüğü örneklerinin ücretsiz olarak verilmesi gerektiğine,

7- Seçmen kütüğü örnekleri giderinin ödendiğine ilişkin belge, ilgili kurulca alındıktan sonra, imza karşılığında bu örneklerin siyasi parti yetkililerine verilmesine,

8- Siyasi partilerin kâğıt ortamında seçmen kütüklerine ilişkin istemleri karşılandığında gider makbuzu fotokopilerinin de eklenecek suretiyle Kurulumuz Başkanlığına bildirilmesi gerektiğine,

9- Kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

10- Karar örneğinin seçime katılabilme yeterliliğine sahip siyasi parti genel başkanlıklarına gönderilmesine,

11- Karar örneğinin;

a) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne Kurulumuzun www.vsk.gov.tr internet adresinde yayınlanmasına,

b) Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına iç-mail olarak iletilmesine,

27/04/2018 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Erhan ÇİFTÇİ

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Z.Nilgün
HACİMAHMUTOĞLU

Üye
Nakiddin BUĞDAY

Üye
Muharrem AKKAYA

Üye
Cengiz TOPAKTAŞ

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Yunus AYKIN

Üye
Faruk KAYMAK

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:**Karar No : 306****- K A R A R -**

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Geçici 21. maddesinin (A) fıkrasında; “Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi 3/11/2019 tarihinde birlikte yapılır. Seçimin yapılacağı tarihe kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve Cumhurbaşkanının görevi devam eder. Meclisin seçim kararı alması halinde, 27’nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır.” hükmü yer almaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yenilenmesine ve seçimin 24 Haziran 2018 Pazar günü yapılmasına, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 20.04.2018 tarihli 89. Birleşiminde karar verilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimlerin yenilenmesine ilişkin 20/04/2018 tarihli ve 1183 sayılı kararı Resmî Gazete’nin 20/04/2018 tarihli, 30397 Mükerrer sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

24 Haziran 2018 Pazar günü birlikte yapılacak Cumhurbaşkanlığı ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçiminin, sağlıklı ve düzenli bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla; 2839 sayılı Kanun’un 42. maddesi dikkate alınarak, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun’un 79. maddesinde yer alan içki ve silah taşıma yasağı ile 80. maddesinde öngörülen yayın yasağının uygulama usul ve esaslarının belirlenmesine ilişkin karar taslağı Kurulumuza sunulmuş olmakla konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasanın 79. maddesiyle; seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetilmesi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma seçim süresince ve seçimden sonra seçim konuları ile ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları incelemek ve kesin karara bağlama görev ve yetkisi Yüksek Seçim Kuruluna verilmiş, anılan madde diğer seçim kurullarının görev ve yetkilerinin de kanunla düzenleneceği,

298 sayılı Kanun’un 1. maddesinde; Özel kanunlarına göre yapılacak Cumhurbaşkanlığı, milletvekili, il genel meclisi üyeliği, belediye başkanlığı, belediye meclisi üyeliği, muhtarlık, ihtiyar meclisi üyeliği, ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde ve Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulmasında bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı,

6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanununun 2. maddesi ile 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 42. maddesinde; bu Kanunlarda özel hüküm bulunmayan hallerde, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı,

belirtilmiştir.

Bu nedenle; 298 sayılı Kanun’un 79. maddesinde; “Oy verme günü, her ne suretle olursa olsun, alkolü içki satılması, içkili yerlerle umumi mahallerde her çeşit alkolü içki satılması, verilmesi, içilmesi yasaktır.

Oy verme günü, bütün umumi eğlence yerleri oy verme süresince kapalı kalır. Eğlence yeri niteliğini haiz lokantalarda yalnız yemek verilir.

Oy verme günü, emniyet ve asayiş korumakla görevli olanlardan başka hiçbir kimse, köy, kasaba ve şehirlerde silah taşıyamaz.

Bu Kanunun uygulanmasında silahtan maksat, Türk Ceza Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin (1), (2), (3) ve (5) numaralı alt bentlerinde gösterilenlerdir.”

Aynı Kanun’un 80. maddesinde ise; “Seçim günü saat 18’e kadar radyolar ve her türlü yayın organları tarafından seçim ve seçim sonuçları ile ilgili haber, tahmin ve yorum yapılması yasaktır.

Saat 18 ile 21 arasında ancak radyolarda Yüksek Seçim Kurulu tarafından seçim ile ilgili olarak verilecek haber ve tebliğler yayınlanabilir.

Saat 21'den sonra bütün yayınlar serbesttir.”,

denilerek yayınlarla ilgili yasak kapsamı belirlenmiştir.

6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanununun 2. maddesi ile 2839 sayılı Kanun'un 42. maddesi uyarınca, 24 Haziran 2018 Pazar günü birlikte yapılacak Cumhurbaşkanlığı ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, 298 sayılı Kanun'un 79 ve 80. maddelerinde öngörülen yasakların uygulanması gerekmektedir.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

1- 298 sayılı Kanunun 79. maddesi gereğince oy verme günü olan 24 Haziran 2018 Pazar günü sabah saat 06.00'dan gece saat 24.00'e kadar;

a) Her ne suretle olursa olsun alkollü içki satılmasının, içkili yerlerle umumi mahallerde her çeşit alkollü içki satılması ve verilmesi ile içilmesinin yasak olduğuna,

b) Emniyet ve asayiş korumakla görevli olanlardan başka hiçbir kimsenin, 5237 sayılı Kanunun 6. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinin (1), (2), (3) ve (5) numaralı alt bentlerinde gösterilen silahları köy, kasaba ve şehirlerde taşıyamayacağına,

2- Oy verme günü oy verme süresince kahvehane, kiraathane ve internet kafeler gibi bütün umumi eğlence yerlerinin kapalı kalacağına, eğlence yeri niteliğini taşıyan lokantalarda yalnızca yemek verilebileceğine,

Seçim yasaklarına ve yukarıdaki kurallara uyulmak şartıyla oy verme günü saat 18.00'den sonra düğün yapılabileceğine,

3- 298 sayılı Kanunun 80. maddesi gereğince;

a) Oy verme günü saat 18.00'e kadar radyolar ve her türlü yayın organları tarafından seçimler ve seçim sonuçları ile ilgili haber, tahmin ve yorum yapılmasının yasak olduğuna,

b) Saat 18.00 ile 21.00 arasında radyolarda ve her türlü yayın organlarında ancak Yüksek Seçim Kurulu tarafından seçimlerle ilgili olarak verilecek haber ve tebliğlerin yayınlanabileceğine,

c) Saat 21.00'den sonra bütün yayınların serbest olduğuna, ancak Yüksek Seçim Kurulunca gerek görülmesi halinde saat 21.00'den önce de yayınların serbest bırakılmasına karar verilebileceğine,

4- Cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci tura kalması halinde aynı hükümlerin 8 Temmuz 2018 tarihinde de uygulanacağına,

5-Karar örneğinin;

a) Adalet Bakanlığına,

b) İçişleri Bakanlığına,

c) Seçime katılma yeterliliği tespit ve ilân edilen siyasi parti genel başkanlıklarına,

d) "Sonuç" bölümünün, Yüksek Seçim Kurulu duyurusu olarak ilân edilmek üzere Türkiye Radyo Televizyon Kurumuna

gönderilmesine,

e) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne Kurulumuzun www.ysk.gov.tr adresinde yayınlanmasına,

- f) Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce il ve ilçe seçimi kurulu başkanlıklarına Kurum içi elektronik posta ile iletilmesine,
- g) Resmî Gazete’de yayımlanmasına,
- 27/04/2018 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Erhan ÇİFTÇİ

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Z.Nilgün
HACİMAHMUTOĞLU

Üye
Nakiddin BUĞDAY

Üye
Muharrem AKKAYA

Üye
Cengiz TOPAKTAŞ

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Yunus AYKIN

Üye
Faruk KAYMAK

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:**Karar No : 307****- K A R A R -**

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Geçici 21. maddesinin (A) fıkrasında; “Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi 3/11/2019 tarihinde birlikte yapılır. Seçimin yapılacağı tarihe kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve Cumhurbaşkanının görevi devam eder. Meclisin seçim kararı alması halinde, 27’nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır.” hükmü yer almaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yenilenmesine ve seçimin 24 Haziran 2018 Pazar günü yapılmasına, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 20.04.2018 tarihli 89’uncu Birleşiminde karar verilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimlerin yenilenmesine ilişkin 20/04/2018 tarihli, 1183 sayılı kararı Resmî Gazete’nin 20/04/2018 tarihli, 30397 Mükerrer sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

Birlikte yapılacak Cumhurbaşkanlığı ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde siyasi partilerin milletvekili aday listelerini vermelerinde uyulması zorunlu usullerin ve başvurularında bu listelere eklenmesi gereken belgeleri ile milletvekili adaylarının istifalarının son gününün ve şeklinin, istifalardan vazgeçme zamanının, istifa ve ölüm nedeniyle meydana gelecek boşalmaların hem geçici hem kesin aday listeleri yönünden tamamlanması için “Siyasi Partilerin Aday Bildirimine İlişkin Usul ve Esaslar”ın belirlenmesi gerekmektedir.

Bu hususların belirlenmesi amacıyla hazırlanan karar taslağı kurulumuza sunulmuş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın;

“Seçimlerin genel yönetim ve denetimi” başlıklı 79. maddesinde; “Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kuruludur. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz.”

“Milletvekili seçilme yeterliliği” başlıklı 76. maddesinde; “Onsekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

En az ilkököl mezunu olmayanlar, kısıtlılar, askerlikle ilişkisi olanlar, kamu hizmetinden yasaklılar, taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüyü kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, Resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırmaya, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler.”

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu’nun;

7140 sayılı Kanunun 8. Maddesinin 3. Fıkrasının (c) bendi ile değişik “Seçilme yeterliliği” başlıklı 10. maddesinde; “Onsekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı milletvekili seçilebilir.”

“Milletvekili seçilemeyecek olanlar” başlıklı 11. maddesinde; “Aşağıda yazılı olanlar milletvekili seçilemezler:

- İlköğretim mezunu olmayanlar,
- Kısıtlılar,

- c) Askerlikle iliřiđi olanlar,
- d) Kamu hizmetinden yasaklılar,
- e) Taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar,
- f) Affa uğramış olsalar bile;

1. Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkûm olanlar,

2. Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının, birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkûm olanlar,

3. Terör eylemlerinden mahkûm olanlar,

4. Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkûm olanlar.

(Yukarıda 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre yazılı suçların 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda karşılığını bulan suçlardan mahkûm olanlar da aynı kapsamda değerlendirilir.)

“Adaylara karşı itiraz” başlıklı 22. maddesinde; “Adayların geçici olarak ilanundan itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, il seçim kurullarınca, en geç iki gün içinde karara bağlanır.

İlgililer, bu kararlara karşı iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edebilirler.

Yüksek Seçim Kurulu, üç gün içinde ve en geç, kesin aday listelerinin ilanı gününe kadar bu itirazları karara bağlar.”

“Adayların incelenmesi” başlıklı 23. maddesinde; “Bir il, bir kaç seçim çevresine bölünmüş olsa bile il seçim kurulları, kendi seçim çevrelerinin adayları hakkında yaptıkları inceleme sonunda, bu Kanunda yazılı adaylık şartlarında noksanlık veya aykırılık bulunduğunu görürlerse, durumu geçici ilan tarihinden itibaren iki gün içinde ilgili adaya, siyasi partilerin il başkanlarına ve Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.”

hükümlerine yer verilmiştir.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 37 ve devamı maddeleri hükümlerine göre, Milletvekili Genel Seçiminde adaylar; İlçe Seçim Kurulu Başkanının yönetim ve denetimi altında siyasi partilerin belli bir seçim çevresindeki bütün kayıtlı üyelerinin katılımıyla yapılan önseçim veya aday yoklaması usullerinden biriyle ya da bunların dışında siyasi partilerin tüzüklerinde belirtilen merkez yoklaması yöntemiyle belirlenir.

2839 sayılı Kanun'un 20. maddesinde; siyasi partilerin milletvekili seçimine ilişkin aday listelerini ayrı ayrı alında belgesi karşılığında önseçim gününden en geç on gün sonraki gün saat 17.00'ye kadar Yüksek Seçim Kuruluna verecekleri öngörülmüştür. Yüksek Seçim Kurulunun 26/04/2018 tarih ve 289 sayılı kararıyla kabul edilen 24 Haziran 2018 Pazar günü yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanacak Seçim Takvimine göre; siyasi partiler, aday bildirimlerini elektronik ortamda (DVD) ve ayrıca kağıt ortamında cetveller halinde 21 Mayıs 2018 Pazartesi günü saat 17.00'ye kadar Yüksek Seçim Kuruluna vermek zorundadırlar.

2820 sayılı Kanununun 48. maddesinde; bu listelerin her bir seçim çevresi itibarıyla ayrı ayrı düzenlenmesi gerektiği belirtildiği halde, milletvekili seçimine ilişkin aday listelerinin Yüksek Seçim Kuruluna verilmemesinde uygulanacak yöntem hakkında bir hüküm getirilmemiştir. Bu duruma göre siyasi partiler, seçime katılacakları her il'e ait aday listelerini (o il çevrelere bölünmüş ise bu çevreler de dikkate alınarak) ayrı ayrı bildirmek durumundadırlar. Bu aday listelerinin nasıl düzenleneceği, aday isimlerinin nasıl yazılacağı, adaylarla ilgili hangi bilgileri içerecekleri, şekilleri ve kaç nüsha verilecekleri, eklenmesi gereken belgeler kanunlarda belirtilmediğinden, bu hususların Yüksek Seçim Kuruluna saptanması gerekmektedir.

2839 sayılı Kanununun 25. maddesinde; aday listelerinin kesinleşmesinden sonra istifa veya ölüm nedeni ile listelerde meydana gelecek eksilmelerin, listelerin tamamlanmasını gerektirmeyeceği vurgulanmıştır. Bu madde hükmüne göre; aday listelerinin kesinleşmesinden sonra istifaların dikkate alınması mümkün değil ise de, bu hüküm istifa süresinin bu tarihe kadar uzayacağı anlamına gelmez. İstifa üzerine, kesinleşmeden önce oluşan boşalmaların tamamlanması da söz konusu olduğundan, bu işlem için gerekli süre de göz önünde bulundurulmak suretiyle istifaların dikkate alınabileceği son günün saptanması gerekir. Seçim Takvimine göre bu tarih 29 Mayıs 2018 Salı günüdür. O halde, bu tarihe kadar Yüksek Seçim Kuruluna bildirilen istifalar veya ölüm sebebi ile eksiklik oluşan listelerin tamamlanması mümkün olup, bu tarihten sonraki istifalar veya ölümler listelerin tamamlanması yönünden dikkate alınmayacaktır.

Ayrıca; istifaın usul ve yöntemleri de 2839 sayılı Kanunda açıklanmadığından, bu konuda düzenleme yapılması zarureti doğmaktadır. İstifalarda kimlik saptaması en önemli ögedir. İstifaın Yüksek Seçim Kuruluna ulaştırılması yöntemi de seçim işlerindeki ivedilik bakımından önem arz etmektedir.

Buna göre; adaylıktan istifaların, Yüksek Seçim Kuruluna veya Yüksek Seçim Kuruluna iletilmek üzere il seçim kurulu başkanlığına, doğrudan ve bizzat kimlik göstermek suretiyle yapılması ve bu hususun tutanağa bağlanması gerekmektedir. Ayrıca istifaın, belirlenen süre içinde Yüksek Seçim Kuruluna noter vasıtasıyla da gönderilmesi mümkündür.

Öte yandan, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 76 ve 2839 sayılı Kanununun 10 ve 11. maddelerinde; "Milletvekili seçilme yeterliliği" ile ilgili şartlar belirlenmiş, 2839 sayılı Kanunun "Adaylara karşı itiraz" başlıklı 22. maddesinde; "Adayların geçici olarak ilanından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, il seçim kuruluna, en geç iki gün içinde karara bağlanır. İlgililer, bu kararlara karşı iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edebilirler. Yüksek Seçim Kurulu, üç gün içinde ve en geç, kesin aday listelerinin ilanı gününe kadar bu itirazları karara bağlar.", "Adayların incelenmesi" başlıklı 23. maddesinde ise; "Bir il, birkaç seçim çevresine bölünmüş olsa bile il seçim kurulları, kendi seçim çevrelerinin adayları hakkında yaptıkları inceleme sonunda, bu Kanunda yazılı adaylık şartlarında noksanlık veya aykırılık bulunduğunu görürlerse, durumu geçici ilan tarihinden itibaren iki gün içinde ilgili adaya, siyasi partilerin il başkanlarına ve Yüksek Seçim Kurulu'na bildirirler." hükümlerine yer verilmiştir.

24 Haziran 2018 Pazar günü birlikte yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanacak Seçim Takviminde ise; siyasi partilerin genel merkezlerinin, seçime katılacakları seçim çevrelerine ait aday listelerini 21 Mayıs 2018 Pazartesi günü Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına verecekleri ve bu tarihten sonra milletvekili adaylarının seçilme yeterliliğine ilişkin inceleme ve itiraz sürecinin başlayacağı öngörülmüştür.

Anayasa ve kanunlarla, seçimin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma görevi verilen Kurulumuzca, milletvekili adaylarının incelenmesi sırasında ve itiraz sürecinde bu işlemlerin kolayca ve düzen içinde yapılabilmesi ve gereksiz yazışmaların önlenmesi için aday listeleri bildirilirken bu adaylara ilişkin Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını gösteren nüfus cüzdanı örneği, öğrenim durumunu gösterir diploma sureti, askerlikle ilişkisi olmadığına dair belge ile adli sicil ve arşiv kaydının da gönderilmesinin siyasi partilerin genel merkezlerine bildirilmesi uygun olacaktır.

Adli sicil ve arşiv kaydı bulunan adayların ise;

Memnu hakların iadesi kurumu önceden, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121 ilâ 124 ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 416 ilâ 420. maddelerinde düzenlenmiştir. Ancak 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda memnu hakların iadesi kurumuna yer verilmemiş, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53. maddesinde güvenlik tedbiri olarak düzenlenmekle beraber, bu yoksunluklarının cezanın infazının tamamlanmasıyla birlikte sona ereceği kabul edilmiş ise de, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın milletvekili seçilme yeterliliğini düzenleyen 76. maddesinin ikinci fıkrasında ve buna dayalı olarak da 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinde bazı mahkûmiyetlerin affa uğramış olsa bile milletvekili seçilmeye engel olacağı belirtilmektedir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesi ile ilgisi bulunmayan ve bu Kanuna göre bir hak yoksunluğu doğurmayan bu tür mahkûmiyetlerin, bazı özel kanunlardaki veya seçim mevzuatındaki ayrıksı hükümler nedeniyle bir kısım mesleklerin icrası ve seçilme dâhil çeşitli hakların kullanılmasını imkânsız hale getirdiği anlaşılınca, yasaklanmış hakların geri verilmesi kurumuna yeniden ihtiyaç duyulmuş ve söz konusu kurum 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'na 13/A maddesi eklenmek suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

Bu madde metninden ve gerekçesinden de anlaşılacağı üzere, mahkûmiyet hangi kanundan kaynaklanmış olursa olsun, hükümlü yönünden süresiz hak yoksunluğu doğuruyorsa, bu yoksunluğun giderilmesi için, süre ve diğer koşullar gerçekleştiğinde, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilmesinin mümkün olduğu dikkate alınarak, Anayasa'nın 76/2. maddesinde ve buna dayalı olarak, 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinde belirtilen nitelikte bir ceza mahkûmiyeti nedeniyle milletvekili seçilme hakkını yitirmiş bulunan kişiler, bu haklarına ancak ve sadece, 5352 sayılı Kanun'un 13/A maddesi uyarınca, talepleri üzerine mahkemeye verilecek "yasaklanmış hakların geri verilmesi" kararı ile kavuşabileceklerinin mümkün olması nedeniyle;

1- 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların, kesinleşmiş cezalarının infazından sonra, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121, 122, 123, 124. maddelerine veya 5352 sayılı Kanun'un 13/A maddesine göre mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak ayrı ayrı memnu hakların iadesi (yasaklanmış hakların geri verilmesi) kararlarının (kesinleşme şerhli),

2- Yukarıda belirtilen suçların niteliği ve cezaların süresi itibarıyla 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 51. Maddesine göre mahkûm oldukları hapis cezaları ertelenenlerin, mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 13/A maddesine göre ayrı ayrı yasaklanmış hakların geri verilmesi kararlarının (kesinleşme şerhli)

3- Yine, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yazılı suçlardan ve (e) bendinde belirtilen taksirli suçlar hariç bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olup da 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanun'un 6. maddesi uyarınca cezaları ertelenmiş olanların, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 95. maddesinin ikinci fıkrasına göre, hüküm tarihinden itibaren beş yıl içinde, başka bir suçtan hüküm giymemiş olduklarını kanıtlayabilmeleri için söz konusu tecilli mahkûmiyet kararlarının (kesinleşme şerhli),

4- 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilenler dışındaki diğer kasıtlı bir suçtan dolayı bir yıldan az süreyle ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesinde öngörülen seçilme hakkı yoksunluğunu doğuracak biçimde kesinleşmiş hapis cezası bulunanların bu cezalarının infaz edildiğine veya infaz edilmiş sayıldıklarına ilişkin belgenin,

5- Seçilmesine engel sabıkası olanlar hakkında sonradan uyarılma yapılarak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun değişik 231. maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmiş olanların buna ilişkin kararının (kesinleşme şerhli),

onaylı birer örneğinin bulunması gerekmektedir.

Ayrıca, il seçim kurullarının kendi seçim çevrelerinin adayları hakkında yaptıkları inceleme sonunda, gerekli gördükleri diğer belgeleri ilgili yerlerden isteyebilecekleri de açıktır.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

A. Aday listelerinin verilmesinde uyulması zorunlu yöntem;

1- a) Siyasi partilerin seçime katılacakları seçim çevrelerine ilişkin aday listelerini, "her ilin ve bir il birden fazla seçim çevresine bölünmüş ise, her bir seçim çevresinin adayları ayrı ayrı kâğıtta gösterilmek suretiyle aday listelerinin" ve bu listeleri ihtiva eden DVD'nin Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen kayıt desenine göre, Yüksek Seçim Kuruluna 21 Mayıs 2018 Pazartesi günü en geç saat 17.00'ye kadar teslim etmeleri,

b) İllere ait bu listelerin alfabetik sıraya dizilerek listenin baş tarafına ilin adı, il birkaç seçim çevresine bölünmüş ise (her bir çevre ayrı ayrı olmak üzere) ilin adıyla birlikte bölünen seçim çevresinin numarasının yazılması, bunun altına da o seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısı kadar adayların Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numaraları, adları, soyadları, öğrenim durumları (ilk, orta, yüksek biçiminde) ve meslekleri (birden çok meslek varsa yalnız biri) gösterilerek sıra numarasıyla alt alta yazılmak suretiyle düzenlenmesi,

c) Listelerin her sayfasının siyasi parti mührünü ve yetkili imzayı taşıması,

d) Her aday için, 2839 sayılı Kanunun 10 ve 11. maddelerine göre, seçilme yeterliliği ile ilgili öğrenim durumlarını gösterir diploma, askerlikle ilişkisi olmadığına dair belge ve Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını gösterir nüfus cüzdanı örneği (noter veya siyasi parti yetkililerince onaylanmış) ile adli sicil ve arşiv kaydı belgesi,

Sorgularına sonucunda adayın mahkûmiyetinin belirlenmesi durumunda;

1. 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların,

Kesinleşmiş cezalarının infazından sonra, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121 ilâ 124. maddeleri veya 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesine göre mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak ayrı ayrı memnu hakların iadesi (yasaklanmış hakların geri verilmesi) kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

Yukarıda belirtilen suçların niteliği ve cezaların süresi itibarıyla 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 51. maddesine göre mahkûm oldukları hapis cezası ertelenenlerin, mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesine göre ayrı ayrı yasaklanmış hakların geri verilmesi kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

2. 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yazılı suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olup da cezaları 647 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca ertelenmiş olanların,

765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 95/II. maddesine göre, hüküm tarihinden itibaren beş yıl içinde, başka bir suçtan hüküm giymemiş olduklarını kanıtlayabilmeleri için söz konusu tecilli mahkûmiyet kararlarının 30 Nisan 2018'den sonraki tarihli kesinleşme şerhli (açıklamalı),

3. 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilenler dışındaki diğer kasıtlı bir suçtan dolayı 1 yıldan az süre ile ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesinde öngörülen seçilme hakkı yoksunluğunu doğuracak biçimde kesinleşmiş hapis cezası bulunanların bu cezaların infaz edildiğine veya infaz edilmiş sayıldıklarına ilişkin belgenin,
4. Milletvekili seçilmesine engel mahkûmiyeti olanlar hakkında sonradan uyarılma yapılarak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun değişik 231. maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmiş olanların buna ilişkin kararın,

onaylı birer örneğini eklemeleri gerektiğine,

e) İl seçim kurullarının gerekli gördükleri takdirde kendi seçim çevrelerinin adayları hakkındaki diğer belgeleri ilgili yerlerden isteyebileceklerine ve bu taleplerinin derhal yerine getirilmesinin zorunlu olduğuna,

2- 2839 sayılı Kanun'un 13. maddesi gereğince; seçime katılan siyasi partilerin iller toplamının en az yarısında o seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısı kadar aday göstermeleri gerektiğine, eksik aday gösteren siyasi partilerin bu eksikliği Yüksek Seçim Kurulunca verilen sürede tamamlamamaları halinde anılan Kanun'un 13 ve 14. maddeleri uyarınca seçime katılma hakkını kaybedeceklerine,

B. Adayların istifaları yönünden uyulması gerekli yöntem;

1- Milletvekili seçimine katılan siyasi partilerin Yüksek Seçim Kuruluna verdikleri aday listelerinde gösterilenlerden istifa edeceklerin, bu yoldaki istemlerinin **en geç 29 Mayıs 2018 Salı günü saat 15.00'e kadar** Yüksek Seçim Kuruluna ulaşmış olması gerektiğine, belirtilen bu gün ve saatten sonra ulaşacak istifalar veya ölüm nedeniyle oluşabilecek eksikliklerin dikkate alınmayacağına ve tamamlattırılması yönünde ilgili siyasi partiye bildirimde bulunulmayacağına,

2- 29 Mayıs 2018 Salı günü **saat 15.00'e kadar** Yüksek Seçim Kuruluna ulaşan istifa, ölüm, itiraz veya inceleme üzerine adaylıktan çıkarılmaları nedeniyle oluşan eksikliklerin tamamlanması hususunun Yüksek Seçim Kurulunca aynı gün saat 21.00'e kadar siyasi partilere bildirilmesine, siyasi partilerin bu eksiklikleri 30 Mayıs 2018 Çarşamba günü saat 17.00'ye kadar tamamlayarak Yüksek Seçim Kuruluna bildirmeleri gerektiğine,

3- Adaylıktan istifaların Yüksek Seçim Kuruluna veya Yüksek Seçim Kuruluna iletilmek üzere il seçim kurulu başkanlığına, doğrudan ve bizzat kimlik göstermek suretiyle yapılabileceğine, bu hususun tutanağa bağlanması gerektiğine,

4- İstifanın Yüksek Seçim Kuruluna belirlenen süre içinde noter vasıtasıyla da gönderilebileceğine,

5- Seçim Takvimine göre, **29 Mayıs 2018 Salı günü saat 15.00 ten sonra** ölüm veya istifa nedeni ile aday listelerinde oluşacak eksikliklerin tamamlanması mümkün olmadığından, bu kişilerin seçilmiş bulunmaları halinde istifalarının hüküm ifade edeceğine ve yerlerine kendilerinden sonra gelenlerin seçilmiş sayılacaklarına,

C. Karar örneğinin;

a) Seçime katılma yeterliliği tespit ve ilân edilen siyasi parti genel başkanlıklarına gönderilmesine,

b) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünce Kurulumuzun www.ysk.gov.tr internet adresinde yayınlanmasına,

c) Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğünce il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına Kurum içi elektronik posta ile iletilmesine,

d) Resmî Gazete’de yayımlanmasına,

e) "Sonuç" bölümünün, Yüksek Seçim Kurulu duyurusu olarak ilân edilmek üzere Türkiye Radyo Televizyon Kurumuna gönderilmesine,

27/04/2018 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Erhan ÇİFTÇİ

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Z.Nilgün
HACİMAHMUTOĞLU

Üye
Nakiddin BUĞDAY

Üye
Muharrem AKKAYA

Üye
Cengiz TOPAKTAŞ

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Yunus AYKIN

Üye
Faruk KAYMAK

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:**Karar No : 308****- K A R A R -**

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Geçici 21. maddesinin (A) fıkrasında; “Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi 3/11/2019 tarihinde birlikte yapılır. Seçimin yapılacağı tarihe kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve Cumhurbaşkanının görevi devam eder. Meclisin seçim kararı alması halinde, 27’nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır.” hükmü yer almaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yenilenmesine ve seçimin 24 Haziran 2018 Pazar günü yapılmasına, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 20.04.2018 tarihli 89. Birleşiminde karar verilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimlerin yenilenmesine ilişkin 20/04/2018 tarihli, 1183 sayılı kararı Resmî Gazete’nin 20/04/2018 tarihli, 30397 Mükerrer sayılı nüshasında yayımlanmıştır.

27. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanacak Seçim Takvimi uyarınca, 21 Mayıs 2018 tarihinde siyasi partilerin genel merkezleri, seçime katılacakları seçim çevrelerine ait aday listelerini Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına alını; belgesi karşılığında DVD ve kâğıt ortamında en geç saat 17.00’ye kadar verecek, bağımsız adaylar da aynı gün aynı saate kadar başvurularını aday olacakları yer il seçim kurullarına yapacaklardır.

24 Haziran 2018 Pazar günü yapılacak olan 27. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulama birliğinin sağlanması açısından, bağımsız adayların başvurularında uyulması zorunlu usuller ile yatacakları teminat miktarının saptanması ve sair hususların tespiti istenilmiş olmakla,

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın;

“Seçimlerin genel yönetim ve denetimi” başlıklı 79. maddesinde; “Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz.”

“Milletvekili seçilme yeterliliği” başlıklı 76. maddesinde; “Onsekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

En az ilkokul mezunu olmayanlar, kısıtlılar, askerlikle ilişkisi olanlar, kamu hizmetinden yasaklılar, taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, Resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler.”

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu’nun;

7140 sayılı Kanunun 8. Maddesinin 3. Fıkrasının (c) bendi ile değişik “Seçilme yeterliliği” başlıklı 10. maddesinde; “Onsekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı milletvekili seçilebilir.”

“Milletvekili seçilemeyecek olanlar” başlıklı 11. maddesinde; “Aşağıda yazılı olanlar milletvekili seçilemezler:

- İlkokul mezunu olmayanlar,
- Kısıtlılar,

- c) Askerlikle iliřiđi olanlar,
- d) Kamu hizmetinden yasaklılar,

e) Taksirli suçlar hariç, toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar,

f) Affa uğramış olsalar bile;

1. Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle mahkûm olanlar,

2. Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının, birinci babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etme suçundan mahkûm olanlar,

3. Terör eylemlerinden mahkûm olanlar,

4. Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten mahkûm olanlar.

(Yukarıda 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre yazılı suçların 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda karşılığını bulan suçlardan mahkûm olanlar da aynı kapsamda değerlendirilir.)

“Adaylara karşı itiraz” başlıklı 22. maddesinde; “Adayların geçici olarak ilanından itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar, il seçim kurullarınca, en geç iki gün içinde karara bağlanır.

İlgililer, bu kararlara karşı iki gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edebilirler.

Yüksek Seçim Kurulu, üç gün içinde ve en geç, kesin aday listelerinin ilanı gününe kadar bu itirazları karara bağlar.”

“Adayların incelenmesi” başlıklı 23. maddesinde; “Bir il, bir kaç seçim çevresine bölünmüş olsa bile il seçim kurulları, kendi seçim çevrelerinin adayları hakkında yaptıkları inceleme sonunda, bu Kanunda yazılı adaylık şartlarında noksanlık veya aykırılık bulunduğunu görürlerse, durumu geçici ilan tarihinden itibaren iki gün içinde ilgili adaya, siyasi partilerin il başkanlarına ve Yüksek Seçim Kuruluna bildirirler.”

hükümlerine yer verilmiştir.

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 21. maddesinin birinci fıkrasında; “Bağımsız milletvekili adaylığı için yapılacak başvuru, adayın milletvekili seçilmek istediği çevrenin il seçim kurulu başkanlığına bu Kanunun adaylık için aradığı nitelikleri taşıdığını belirten bir yazı ile yapılır.” denilmektedir.

Bu hükümden açıkça anlaşılacağı üzere; Kanun, milletvekili seçimine bağımsız olarak katılacakların adaylık başvurularında, adaylık için gerekli yasal şart ve nitelikleri taşıdığının açıklanması dışında belli bir şekil öngörmemiş, aynı maddenin son fıkrasında ise bağımsız adaylık için başvuruların en yüksek derecedeki Devlet memuruna mali haklar kapsamında yapılmakta olan her türlü ödemelerin bir aylık brüt tutarı kadar parayı ilgili mal sandığına emaneten yatırıp makbuzunu milletvekili seçilebilmek için gerekli belgelerine ekleyecekleri belirtilmiştir. Yatırılacak emanet paranın miktarı **13.916,00 (onüçbindokuzyüzonaltı) Türk Lirasıdır.**

Ancak milletvekili seçilebilmek için adayın seçilme yeterliğine sahip olması yasal zorunluluk olduğundan, il seçim kurullarının kendiliklerinden yapacakları inceleme sırasında yasal şartlar ve nitelikler yönünden şüpheli bir durum söz konusu olduğunda gerekli bilgi ve belgeleri istemeleri doğaldır.

24 Haziran 2000 günü ve öncesinde doğan bağımsız adayların başvuruları sırasında; Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus cüzdanı örneğini, öğrenim durumunu gösterir diploma örneğini, askerlikle ilişkisi olmadığına dair belgeyi ve ayrıca adli sicil ve arşiv kaydı belgelerini de eklemeleri gerekmektedir.

Adli sicil ve arşiv kaydında mahkûmiyeti bulunan adayların ise;

Memnu hakların iadesi kurumu önceden, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121 ilâ 124 ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 416 ilâ 420. maddelerinde düzenlenmiştir. Ancak 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda memnu hakların iadesi kurumuna yer verilmemiş, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53. maddesinde güvenlik tedbiri olarak düzenlenmekle beraber, bu yoksunlukların cezanın infazının tamamlanmasıyla birlikte sona ereceği kabul edilmiş ise de, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın milletvekili seçilme yeterliliğini düzenleyen 76. maddesinin ikinci fıkrasında ve buna dayalı olarak da 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinde bazı mahkûmiyetlerin affa uğramış olsa bile milletvekili seçilmeye engel olacağı belirtilmektedir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesi ile ilgisi bulunmayan ve bu Kanuna göre bir hak yoksunluğu doğurmayan bu tür mahkûmiyetlerin, bazı özel kanunlardaki veya seçim mevzuatındaki ayrıksı hükümler nedeniyle bir kısım mesleklerin icrası ve seçilme dâhil çeşitli hakların kullanılmasını imkânsız hale getirdiği anlaşılınca, yasaklanmış hakların geri verilmesi kurumuna yeniden ihtiyaç duyulmuş ve söz konusu kurum 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'na 13/A maddesi eklenmek suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

Bu madde metninden ve gerekçesinden de anlaşılacağı üzere, mahkûmiyet hangi kanundan kaynaklanmış olursa olsun, hükümlü yönünden süresiz hak yoksunluğu doğuruyorsa, bu yoksunluğun giderilmesi için, süre ve diğer koşullar gerçekleştiğinde, yasaklanmış hakların geri verilmesi yoluna gidilmesinin mümkün olduğu dikkate alınarak, Anayasa'nın 76/2. maddesinde ve buna dayalı olarak, 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinde belirtilen nitelikte bir ceza mahkûmiyeti nedeniyle milletvekili seçilme hakkını yitirmiş bulunan kişiler, bu haklarına ancak ve sadece, 5352 sayılı Kanun'un 13/A maddesi uyarınca, talepleri üzerine mahkemece verilecek "yasaklanmış hakların geri verilmesi" kararı ile kavuşabileceklerinin mümkün olması nedeniyle;

1- 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların, kesinleşmiş cezalarının infazından sonra, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121, 122, 123, 124. maddelerine veya 5352 sayılı Kanun'un 13/A maddesine göre mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak ayrı ayrı memnu hakların iadesi (yasaklanmış hakların geri verilmesi) kararlarının (kesinleşme şerhli),

2- Yukarıda belirtilen suçların niteliği ve cezaların süresi itibarıyla 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 51. Maddesine göre mahkûm oldukları hapis cezaları ertelenenlerin, mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak 5352 sayılı Adli Sicil Kanununun 13/A maddesine göre ayrı ayrı yasaklanmış hakların geri verilmesi kararlarının (kesinleşme şerhli)

3- Yine, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yazılı suçlardan ve (e) bendinde belirtilen taksirli suçlar hariç bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olup da 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanun'un 6. maddesi uyarınca cezaları ertelenmiş olanların, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 95. maddesinin ikinci fıkrasına göre, hüküm tarihinden itibaren beş yıl içinde, başka bir suçtan hüküm giymemiş olduklarını kanıtlayabilmeleri için söz konusu tecilli mahkûmiyet kararlarının (kesinleşme şerhli),

4- 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilenler dışındaki diğer kasıtlı bir suçtan dolayı bir yıldan az süreyle ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesinde öngörülen seçilme hakkı yoksunluğunu doğuracak biçimde kesinleşmiş hapis cezası bulunanların bu cezalarının infaz edildiğine veya infaz edilmiş sayıldıklarına ilişkin belgenin,

5- Seçilmesine engel sabıkası olanlar hakkında sonradan uyarılma yapılarak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun değişik 231. maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmiş olanların buna ilişkin kararının (kesinleşme şerhli),

onaylı birer örneğinin bulunması gerekmektedir.

Yüksek Seçim Kurulu tarafından, illerden gelen bağımsız adaylarla ilgili başvuru belgelerinin incelenmesi sonucu tespit edilen eksikliklerin, bağımsız adaylardan tamamlanması istenir (2839/13, 14, 23).

Başvuru evrakında eksiklik tespit edilen ve kendisine ulaşılamayan bağımsız adaylar ve eksiklikleri, Resmî Gazetede ve www.ysk.gov.tr adresinde yayımlanır/yayınlanır.

Geçici aday listelerine itiraz halinde, sözü edilen belgelerin itirazcı tarafından ibraz edilmesi zorunlu olup, sadece yasal engellerden ötürü itirazcının sağlaması mümkün olmayan belge ve bilgiler, buldukları yerlerden il seçim kurullarına getirilecektir.

Öte yandan; bağımsız adayların, adaylık başvurularını hangi tarihten itibaren yapabilecekleri konusunda yasal bir düzenleme bulunmadığından, bu hususun Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenmesi gerekmektedir. Yüksek Seçim Kurulunun 26/04/2018 tarih ve 289 sayılı kararıyla kabul edilen 24 Haziran 2018 Pazar günü yapılacak olan "24 Haziran 2018 Pazar Günü Birlikte Yapılacak Olan Cumhurbaşkanı Seçimi İle 27. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Uygulanacak Seçim Takvimi"nde; siyasi partilerin aday belirlemelerine ilişkin süreler göz önünde tutularak, seçim iş ve işlemlerinde, birlik, kolaylık ve düzen sağlanması için 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimine bağımsız aday olarak katılmak isteyenlerin (En geç 21 Mayıs 2018 Pazartesi günü saat 17.00'ye kadar) ilgili il seçim kurulu başkanlıklarına bizzat başvurmaları benimsenmiştir.

Ancak, bağımsız milletvekili adaylığı başvurusuna münhasır olarak verilen özel noter vekâletnamesine istinaden yapılan bağımsız adaylık başvuruları da kabul edilecektir.

Ayrıca; 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 41. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bağımsız adayların, adaylıktan vazgeçmeleri nedeniyle emaneten yatırdıkları paraların geri verilebilmesi için Seçim Takvimine göre vazgeçmenin, 25 Mayıs 2018 Cuma günü saat 15.00'e kadar yetkili mercie usulüne uygun olarak bildirilmiş olması kararlaştırılmış olup, bağımsız adaylıktan vazgeçme başvurusunun doğrudan, şahsen ve kimlik ibraz etmek suretiyle Yüksek Seçim Kuruluna ya da Yüksek Seçim Kuruluna iletilmek üzere aynı şekilde il seçim kurulu başkanlığına yapılabileceği gibi en geç bu tarih ve saatte sayılan kurullara ulaştırılmak üzere noter aracılığıyla yapılması da mümkün olacaktır.

S O N U Ç :

Açıklanan nedenlerle;

1- 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimine bağımsız aday olarak katılmak isteyenlerin, 21 Mayıs 2018 Pazartesi günü saat 17.00'ye kadar milletvekili seçilmek istedikleri çevrenin il seçim kuruluna, yasal şart ve nitelikleri taşıdıklarını belirten bir dilekçe ile bizzat veya bağımsız milletvekili adaylığı başvurusuna münhasır olarak verilen özel noter vekâletnamesine istinaden yapılacak bağımsız adaylık başvurularının kabul edileceğine,

2- Başvuru dilekçelerine, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 21. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca en yüksek derecedeki Devlet memuruna mali haklar kapsamında yapılmakta olan her türlü ödemelerin bir aylık brüt tutarı olan **13.916,00 (onüçbindokuzyüzonaklı)** Türk Lirasını ilgili mal sandığına emaneten yatırdıklarını gösterir makbuzu, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus cüzdanı örneğini, öğrenim durumunu gösterir diploma örneğini, askerlikle ilişkisi olmadığına dair belgeyi ve ayrıca adli sicil ve arşiv kaydı belgelerini de eklemeleri gerektiğine,

Adli sicil ve arşiv kaydında mahkûmiyeti bulunan adayların ayrıca;

1. 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanların,

Kesinleşmiş cezalarının infazından sonra, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 121 ilâ 124. maddeleri veya 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesine göre mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak ayrı ayrı memnu hakların iadesi (yasaklanmış hakların geri verilmesi) kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

Yukarıda belirtilen suçların niteliği ve cezaların süresi itibarıyla 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 51. maddesine göre mahkûm oldukları hapis cezası ertelenenlerin, mahkûmiyet kararlarına ilişkin olarak 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 13/A maddesine göre ayrı ayrı yasaklanmış hakların geri verilmesi kararları almaları ve kararın kesinleşme şerhli (açıklamalı),

2. 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yazılı suçlardan ve (e) bendinde söz edildiği gibi taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına hüküm giymiş olup da cezaları 647 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca ertelenmiş olanların,

765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 95/II. maddesine göre, hüküm tarihinden itibaren beş yıl içinde, başka bir suçtan hüküm giymemiş olduklarını kanıtlayabilmeleri için söz konusu tecilli mahkûmiyet kararlarının 30 Nisan 2018'den sonraki tarihli kesinleşme şerhli (açıklamalı),

3. 2839 sayılı Kanun'un 11. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilenler dışındaki diğer kasıtlı bir suçtan dolayı 1 yıldan az süre ile ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesinde öngörülen seçilme hakkı yoksunluğunu doğuracak biçimde kesinleşmiş hapis cezası bulunanların bu cezaların infaz edildiğine veya infaz edilmiş sayıldıklarına ilişkin belgenin,

4. Milletvekili seçilmesine engel mahkûmiyeti olanlar hakkında sonradan uyarılama yapılarak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun değişik 231. maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmiş olanların buna ilişkin kararın,

onaylı birer örneğini eklemeleri gerektiğine,

3- Geçici aday listelerine itiraz halinde, sözü edilen belgelerin itirazcı tarafından ibraz edilmesi zorunlu olup, sadece kanuni engellerden ötürü itirazcının sağlaması mümkün olmayan belge ve bilgilerin, buldukları yerlerden il seçim kurullarınca getirilebileceğine,

4- İnceleme ve değerlendirmenin yukarıda belirtilen ilkelere ve yasal düzenlemeler çerçevesinde yapılmasına,

5- Bağımsız milletvekili adaylarının adaylıktan vazgeçmeleri nedeniyle emaneten yatırdıkları paraların geri verilebilmesi için vazgeçmenin en son 25 Mayıs 2018 Cuma günü saat 15.00'e kadar yapılabileceğine,

6- Milletvekilliği için adaylıktan vazgeçmenin, kimlik göstermek suretiyle doğrudan ve şahsen Yüksek Seçim Kuruluna ve bu kurula iletilmek üzere aynı şekilde il seçim kurulu başkanlığına yapılabileceği gibi vazgeçme süresi içinde belirtilen kurullara noter aracılığıyla da yapılabileceğine,

7- Kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

8- Karar örneğinin Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünce Kurulumuzun www.vsk.gov.tr internet adresinde yayımlanmasına, il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına iç-mail olarak iletilmesine,

9- Kararın sonuç kısmının Yüksek Seçim Kurulu duyurusu olarak ilgililere TRT aracılığı ile duyurulmasına,

27/04/2018 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Erhan ÇİFTÇİ

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Z.Nilgün
HACİMAHMUTOĞLU

Üye
Nakiddin BUĞDAY

Üye
Muharrem AKKAYA

Üye
Cengiz TOPAKTAŞ

Üye
İlhan HANAGASI

Üye
Yunus AYKIN

Üye
Faruk KAYMAK

İ Ç İ N D E K İ L E R

YARGI BÖLÜMÜ

Sayfa

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARLARI

— Yüksek Seçim Kurulunun 27/04/2018 Tarihli ve 303 Sayılı Kararı	1
— Yüksek Seçim Kurulunun 27/04/2018 Tarihli ve 306 Sayılı Kararı	4
— Yüksek Seçim Kurulunun 27/04/2018 Tarihli ve 307 Sayılı Kararı	7
— Yüksek Seçim Kurulunun 27/04/2018 Tarihli ve 308 Sayılı Kararı	14

D U Y U R U

Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğünden:

<http://www.basbakanlik.gov.tr> adresinden

Yürürlükteki Kanunlar, KHK'ler, Tüzükler, Yönetmelikler ve Tebliğlere

e - Mevzuat,

Günlük Resmî Gazete'ye ise

e - Resmi Gazete ile

abone olmadan ve ücretsiz olarak erişebilirsiniz.